

En tercer lloc, en Ròmul Riera i Rich, fill de Cassà de la Selva, va estudiar per a mestre com a alumne d'ensenyament no oficial a l'*Instituto General y Técnico de Reus* de 1910 a 1913 i a l'*Escuela Normal Superior de Maestros de Girona* a partir del curs 1913-14 on va acabar els estudis. Va ser un activista catòlic compromès, afirmació avalada pel fet que a partir de 1916 col·labora en diferents obres apostòliques com el *Centro Moral Gerundense* (Girona). Allà ocupà el càrrec de secretari de la Secció d'Estudis i col·laborà activament com a propagandista- conferenciant en temàtiques educatives⁵. I juntament amb Mn. Pere Torrent va formar part de la *Liga Nacional para la defensa del Clero*⁶.

Al setembre de 1917 va obtenir el títol de mestre oficial i es va convertir en el director de l'escola Ave Maria. Va dur a terme una tasca pedagògica força important i que va merèixer ser considerada com a modèlica⁷.

L'EMPRESARI JOSEP XIMINIS I GURI, MECENES

I per últim ens cal parlar de la figura clau en tot el procés. Del mestre, i posteriorment, empresari Josep Ximinis i Guri, conegut a la vila com "Pepet Pata". Ximinis va ser un empresari i comerciant de la vila, que com a catòlic compromès, la seva persona va ser clau per a fer possible el projecte de l'escola Ave Maria de l'Escala perquè va ser qui es va fer responsable de la construcció del centre educatiu aportant el terreny i el finançament⁸.

Nascut a l'Escala el disset d'agost de 1868, era fill d'en Josep Ximinis i Sureda i na Josepa Guri i Mas. Fou el fill gran del matrimoni i els seus germans van ser Rafel, Caterina, Josefa i Pedro⁹. De ben jove es va traslladar a Figueres on va estudiar el batxillerat molt possiblement com a intern en un col·legi religiós de la ciutat¹⁰, per després orientar la seva vida als 23 anys cap el magisteri, passant a viure a Barcelona als carrers Roig 11, 2n i Cruz Cubierta 100, 1r. Durant uns sis anys aproximadament del 1892 al 1897 va ser alumne de la Escuela Normal de Maestros de la Província de Barcelona dependent de la Universitat de Barcelona tal com està documentat al seu expedient¹¹.

Tornat a l'Escala, es va casar amb na Dolors Callol i Juli el 27 de juny de 1896, el matrimoni es va instaurar entre el carrer Maranges i el Pati Blau (la penúltima casa abans del carrer del Port). El matrimoni no va tenir descendència. Amb la tornada a la seva vila natal, en Josep Ximinis va dedicar-

5. Centre actiu de 1883 a 1922. Organitzat en seccions que duen a terme activitats apològiques, culturals (com els jocs florals), musicals (secció orfeònica), formatives. La seu social del centre va canviar dos cops al llarg de la seva història. L'any 1883 es troba la seva seu social a la Plaça de l'Oli núm 7 principal. I a finals de 1884 es trasllada a la plaça Independència 17, baixos. (AMG Fons Ajuntament de Girona. Secció d'Estudis del Centre Moral Reg 63,109-63,110 Ui 12654) (Diario El Norte 1/12/1916, 4).

6. Diario El Norte 21/6/1916, 2.

7. L'estiu del 1918 va explicar les pràctiques pedagògiques del centre en el marc dels Exercicis Espirituals per a mestres duts amb seu a la vila de Banyoles (Los ejercicios... 1918, 6).

8. ARPU. Expedient Dominio finca núm.188 Rústica, 145-148.

9. ADG Llibre de Baptismes de l'Escala (1868-1879).

10. Marquès 2006, 35. 105.

11. AHUB. Fons Facultat de Formació del Professorat. Expedient Ximinis Guri, José. Ref. 24 - 1689: 12.

Ciutat Nova

La renovació de la Junta de Reformes Socials.
Ancara Arcadi no ha convocat els fabricants obrers per l'elecció dels vocals que deuen formar part després del primer d'any nou.
«Quan espera ferho?»

PER LLOGAR
Dos cases en el carrer de Garrrofer, Plaça de S. Telm. Un pis al carrer Major.
Informar J. G.-c. Algibarrà 36.

Esperanto.
Les classes d'Esperanto de nostra ciutat encara funcionen desde el dia 21 del present mes a fins al dia 8 del pròxim juny.
«Ets ha vist l'illustrat Josep Ferrer, secretari del grup esperantista de l'Escala, manifestacions que el cura d'idioma internacional, obert en aquella població, hi assisteixen una trentena d'alumnes, encara que se les explicacions d'idiomati professor Sr. Josep Ximinis.»

Case d'Estelari.
El moviment de la Capella del Sant Ateneu, el dia 11 de desembre, es el següent:
Han ingressat 208 pessetes de 43 imponents.
S'han retirat 318 pessetes a petició de 5 interessats.
Com sigui que el dia 18 serà l'últim en que l'edifici estarà ocupat aquest any, se pregué als socis que portin llibres per anotar-hi els interessos.

Ruïnada.
El passat diumenge la societat recreativa «El Guisquell» va celebrar una sessió general al «Vogel» de procedir a la designació de nou director.
Varen presentar plics els següents senyors: Benet Kabasa, Josep Bosch, Francisco Iglesias i Joan Roca, resultant elegit per una majoria de 36 vots l'actual conseller del casino Sr. Kabasa.

Jo.
«En assegurar que jo dels dous i altres prohibits estàn a l'ordre del dia en tres cafès de nostra ciutat.
Cridem l'atenció de l'autoritat competent perquè aquestes tres institucions estiguen bastant per a que tingui caries en l'assumpte.»

Acte d'adhesió.
Les societats que tenen fe en els obrers i obrerades de la cultura, per iniciativa del Ajuntament, han acordat celebrar un mitin demés al Saló de Novetats.

Defuncions.
Ha mort cristianament la veu esposa de nostre bon amic el regidor d'aquesta ciutat D. Vicens Rourich.
En l'enterrament hi hagueren nombrosos acompanyaments, en el qual figuraven representació de l'Ajuntament i molts altres senyors d'ambdós sexes de les classes d'Esperanto, per a les quals tan ha treballat el Sr. Rourich, com tan nostre veïnada.

«El dia 12 mort cristianament en aquesta ciutat nostre particular amic D. Francesc Suter Tàrrax, persona distingida i que disfrutava simplicitat sobria.
«Victima de repetit accident, mort, la setmana passada, el nostre particular amic el soci dels esperantistes i catòlic amic de la vida catòlica caballer i apren-

Moviment marítim.
El dia 19 al 15 de l'actual.
ENTRADES
Vapor Ampurdanes de Barcelona.— Vapor Amalfoche de Sevilla.— Llast Mar de València.— Vapor de Sevilla.— Vapor de Cato Roca.— Vapor de Bilbao.— Vapor de Barcelona.— Vapor de Bilbao.— Vapor de Hamburg.

SORTIDES
Vapor Canigà, per a Girona.— Vapor Anzures, per a Marsella.— Vapor Navarra, per a Girona.— Vapor Cato Roca, per a Marsella.— Llast Mar per a Palamós.— Vapor Ampurdanes per a Palamós.

Moviment de Publicació.
A comptar del 9 al 15 de l'actual.
Novetats.— «Aurèl» Paig Bardas, i Josep Sanchis Bales.— «Kos» Paig Bardas.
Matrimonis.— «Cap» Defuncions.— «Francisca Brugué» Paltré, 64 anys, vídua.— «Francisco Suter» Paus, 84 anys, casat.— «Pelu» Ayala Buquet, 56 anys, casat.— «Juan Ribas» Calada, 39 anys, casat.— «Isabel Galcerà» Barris, 77 anys, casada.— «Ferdina Casadei» Esteve, 29 anys, casada.

CONDICIONS

Deuda d'Almagall.
El dia 6, Festival de l'Inmaculada, els Filles de Maria repartiren una falla que ve a ser el próle de la Dominica, que s'publicarà d'aval endavant, com se ista an.

De Palamós.
Restablert ja de la malaltia que havia passat, D. Ana Moncau, mestra de Palamós, ha sigut autorizada per la superioritat per a tornar a encapçalar de la escola que dirigeix.

Paridid.
Hem rebut el setmanari que s'publica a Barcelona, titulat «Anoçament», adreçat a l'Unió Catalana. Am gust hi trobem el canvi.

Religiosos.
Iglesia dels Germans de les Escotes Cristianes.— El dia 24 a les dotze de la nit es celebrerà Missa cantada pel cor del centre docent i acompanyada d'instruments de corda i armonium. En mitj de la Missa se donarà la Sagrada Comunió.

Justa.
Per a les eleccions que tinguin lloc durant l'any vinent, ha sigut d'alguna com a col·legi electoral els següents estats:

DISTRICTE PRIMER
Secció 1.^a: Baixos de la casa núm. 23, de la Plaça de la Comunió.
Secció 2.^a: Alberc infantil, carretera de Girona.
Secció 3.^a: Baixos de la casa núm. 7, de la Rambla Vidal.

DISTRICTE SEGON
Secció 1.^a: Baixos de la casa núm. 6, del carrer de Girona.
Secció 2.^a: Baixos de la casa núm. 36, del carrer de Girona.
Secció 3.^a: Baixos de la casa núm. 58, del carrer d'Algibarrà.

DISTRICTE TERCER
Secció 1.^a: Baixos de la casa núm. 9, de la Rambla de Pl. Margall.
Secció 2.^a: Alberc infantil, carrer del Centre.

Imp. Viader.— Sant Feliu de Guixols

Cuines econòmiques
DE LES MARQUES MES ACREDITADES
Cañameras i Mas Bagà
Furgons de gas de totes classes
Ferreteria VIVES ESPECIES NUM. 3.

Ciutat Nova (Sant Feliu de Guixols) 17/12/1910.

se al comerç i a la indústria tèxtil. A partir de l'any 1906, va introduir la producció del gènere de punt a la població. El negoci es va anar ampliant amb canvis d'ubicació per donar cabuda a la maquinària i al gruix d'entre trenta i cinquanta dones assalariades que va arribar a tenir l'empresa¹².

En la recerca per tal de fer possible aquest article ha sorprès als autors un element poc conegut fins ara de l'empresari escalenc. En Josep Ximinis formava part del moviment esperantista català i gironí i era una persona molt activa dins d'aquest moviment¹³.

Així doncs, des de l'any 1910 el trobem molt implicat en activitats de caire esperantista. Era el representant del grup esperantista *Norda Estelo* (Stelo) de l'Escala, participa com a ponent en el primer Congrés Esperantista Català celebrat els dies 15 i 16 de maig a Sabadell, va xerrades per diferents entitats esperantistes de la *Kataluna Esperantista Federacio*, imparteix classes d'esperanto des de la seva condició de mestre. El 13 i 14 d'agost de 1911 assistí al Segon Congrés Provincial esperantista celebrat a Palafrugell.

Això no l'impedí també tenir altres camps d'actuació com va ser el social. Des del seu compromís civí i la seva militància catòlica, l'any 1914 actuà com a mecenes de l'escola Ave Maria, va ser el seu primer director de 1915 al 1917.

12. Gallegos 2014, 17-18, 30.

13. Idioma internacional creat per L.L. Zamenhoff entre 1870 i el 1880. A Catalunya disposà en aquest moment cronològic, fins i tot es va crear una lliga catòlica esperantista (Godoy, Grau 2016, 74-79)